

Jij

en de

BEMIDDELINGSCOMMISSIE

Een jongerenbrochure
van de bijzondere jeugdbijstand
In samenwerking met de kinderrechtswinkels

Jij en de BEMIDDELINGSCOMMISSIE

Een jongerenbrochure van de bijzondere jeugdbijstand
In samenwerking met de kinderrechtswinkels

WAT ER IN DIT BOEKJE STAAT

Bij wijze van start

1. Wat is bemiddelen? 5
2. De bemiddelingscommissie: wat is dit? 6
3. Hoe kom je er terecht? 7
4. Wat vernemen/weten de bemiddelaars over jou? 9
5. Wat gebeurt er tijdens de zitting? 10
6. Wat kan de bemiddelingscommissie beslissen? 11
7. Wat NA de bemiddelingscommissie? 14
8. Heb je recht op bijstand? 15
9. JOLIJN: luister- en klachtenlijn 16

Bij wijze van start...

Sinds 1989 bestaat het internationaal verdrag inzake de rechten van het kind dat ook in België van toepassing is. Daarin staan belangrijke rechten voor alle jonge mensen van 0 tot 18 jaar. De vele rechten kunnen we onderverdelen in drie grote groepen.

Recht op bescherming.

Kinderen mogen niet mishandeld of verwaarloosd worden.
Kinderen mogen niet uitgebuit worden.

Recht op diensten.

Kinderen hebben recht op voeding en gezondheidszorg.
Kinderen hebben recht op onderwijs.
Kinderen hebben recht op sociale voorzieningen.

Recht op participatie.

Kinderen hebben recht om gehoord te worden
Ieder kind mag zeggen wat hij of zij denkt.
Kinderen nemen deel aan de hulpverlening.

*Het is belangrijk dat je ook in de fase van een bemiddelingszitting weet wat je rechten zijn.
In dit boekje gaan we daar verder op in.*

Je kan het lezen naast de andere jongerenbrochures:
‘Jij en het comité voor bijzondere jeugdzorg’ en
‘Jij en de Jeugdrechtbank’.

Bijzondere Jeugdbijstand ...

WAT IS DAT?

Wanneer jij, je ouders of iemand anders hulp zoeken, spreekt men over *vrijwillige hulpverlening*. Vrijwillig betekent 'uit vrije wil'.

Je hebt de vrijheid de hulpverlening zelf mee te onderhandelen en, zo je dat wenst, deze te stoppen.

Jouw instemming en medewerking zijn dus nodig bij het vorm geven aan de hulpverlening, maar ook die van je ouders. Het comité voor bijzondere jeugdzorg biedt deze 'vrijwillige' hulp bij een problematische opvoedingssituatie. Dit is dus geen opgelegde hulp, maar onderhandelde en *aanvaarde hulp*.

Wanneer het comité samen met jou en je ouders naar een gepaste hulpvorm zoekt, en er komt geen akkoord over de uitwerking hiervan, dan kan een bemiddelingscommissie tussenbeide komen.

- *De bemiddelingscommissie is een dienst binnen het kader van de bijzondere jeugdbijstand. In deze commissie komen bemiddelaars samen om te voorkomen dat de hulp een verplicht karakter krijgt.*

Dit boekje gaat over de bemiddelingscommissie.

Indien de bemiddelingscommissie je uitnodigt weet je best vooraf welke belangen en rechten voor jou op het spel staan.

Deze rechten gaan over inspraak, het recht om gehoord te worden, het recht om een vertrouwenspersoon mee te vragen, het recht om te weten wat er over jou wordt verteld en welke gegevens er over jou en je leefsituatie worden doorgestuurd.

1. WAT IS BEMIDDELEN ?

Wanneer iemand een bepaalde **mening** heeft, maar iemand anders denkt daar anders over en er ontstaat hierover ruzie, dan heb je een **conflict**.

Bij ruzie met een broer of zus bemiddelt doorgaans je vader of moeder en er komt al dan niet een verzoening. Bij onenigheid in de klas tussen leerlingen bemiddelt meestal de leraar.

Ook in de hulpverlening kan je conflicten hebben :

- Als je **hulp** nodig hebt en je komt bij een comité voor bijzondere jeugdzorg terecht, dan kunnen ook je ouders of beiden of jijzelf van mening verschillen over **welke vorm van hulp** je nodig hebt. Je ouders kunnen hulp weigeren of jij gaat niet akkoord met de door de consulent voorgestelde oplossing. Dan groeit er spanning en kan er een conflict ontstaan.
- Een conflict kan ook ontstaan wanneer je ouders of jij vinden **geheel geen hulp (meer)** nodig te hebben, terwijl het comité voor bijzondere jeugdzorg dit toch in vraag stelt.

Bemiddelen is dus een poging om meningen en zienswijzen te verzoenen in een gezamenlijk gesprek. Meestal gaat de onenigheid over de manier waarop de hulpvraag wordt benaderd. Zowel jij, je ouders als het comité kunnen een bemiddelingsverzoek indienen.

2. DE BEMIDDELINGSKOMMISSIE : WAT IS DIT?

De bemiddelingscommissie is een *aparte* dienst die los staat van het comité voor bijzondere jeugdzorg en ook van de sociale dienst van de jeugdrechtbank.

Deze commissie organiseert zelf geen hulpverlening. Zij zal voornamelijk *bemiddelen* tussen hulpverleners, jongeren en gezinnen zonder zelf partij te kiezen.

Bemiddelaars zijn mensen die op basis van hun ervaring met jongeren en gezinnen werden aangesteld. Zij bekommeren zich in de eerste plaats om het welzijn en de rechten van jongeren. Zij zoeken met alle betrokkenen naar een gemeenschappelijke *aanvaarde oplossing voor het conflict*.

Bedoeling is te vermijden dat er naar gerechtelijke of gedwongen hulpverlening moet worden doorverwezen.

Op de bemiddelingscommissie is er een **secretaris** aanwezig die de bemiddelingszitting voorbereidt en bij wie jij en je ouders zowel vooraf als na de zitting *informatie* kunnen vragen.

Aan de secretaris kan je ook vooraf vragen om tijdens het wachten apart te zitten of afzonderlijk met de leden van de commissie een gesprek te hebben.

3. HOE KOM JE ER TERECHT?

Langs verschillende wegen kunnen jij, je ouder(s) of een hulpverlener een bemiddelingsverzoek indienen:

Dit kan op jouw *eigen verzoek* of op vraag van je *ouders*. Ook een *vertrouwenspersoon* kan in jouw naam een bemiddelingsverzoek indienen.

Soms is het een *hulpverlener uit de voorziening* waar je op dat ogenblik verblijft die een verzoek richt tot de bemiddelingscommissie.

In uitzonderlijke situaties kan het *parket* eveneens om advies vragen in een zaak waarbij de rechten van een minderjarige ernstig worden geschaad.

Meestal is het echter het *bureau van het comité voor bijzondere jeugdzorg* dat een bemiddelingsverzoek indient. Eerst was er een hulpvraag. Daarna was er een hulpaanbod of een begeleiding en opeens zit alles vast. Het bureau van het comité kan dan, op voorstel van je consulent, om bemiddeling verzoeken.

Wanneer je ouder(s) of wanneer jij het initiatief neemt

Een telefoontje naar de bemiddelingscommissie kan al volstaan.

Daar krijg je meer informatie.

Daarna kan jij of een vertrouwenspersoon om een bemiddeling verzoeken en worden er verdere afspraken gemaakt. Ook je consulent wil je daarbij helpen, vooral in die situaties waar er te veel risico's zijn voor je toekomstkansen.

Wanneer de consulent ervan overtuigd is dat hulp, vrijwillig of niet, echt noodzakelijk is, zal hij/zij zich engageren om aan de bemiddeling mee te werken.

Dan wordt er vooraf **informatie** uitgewisseld.

4. WAT VERNEMEN/WETEN DE BEMIDDELAARS OVER JOU?

Je hebt in alle omstandigheden recht op hulp, maar ook op bemiddeling. Jouw consulent zal de bemiddelingszitting vergemakkelijken door bestaande *gegevens* over jou naar de bemiddelaars te sturen.

Die gegevens voorkomen dat je op de zitting alles nog eens in het lang en breed moet uitleggen.

Maar je consulent stuurt niet gans jouw levensgeschiedenis door. Wel die *gegevens* die mee tot het conflict hebben geleid in de hulpverlening. Mogelijk voegt je consulent er nog zaken aan toe die tijdens de bemiddeling van belang kunnen zijn of die tot het oplossen van het probleem kunnen leiden.

Als je in vertrouwen iets belangrijks aan je consulent hebt verteld, dan vraagt de consulent je instemming om dit ook door te geven.

In de bemiddelingszitting wordt er *met jou* gesproken, maar dus ook *over jou*. Alle *vertrouwelijke* gegevens worden discreet behandeld met respect voor je privacy en het beroepsgeheim.

Na de bemiddeling komt er een kort verslag over hoe de bemiddelingszitting verliep en wat het **resultaat** was van de bemiddeling.

5. WAT GEBEURT ER TIJDENS DE ZITTING ?

Vorbereiding

Het secretariaat van de bemiddelingscommissie brengt alle gegevens samen ten behoeve van de leden van de bemiddelingscommissie, ook de standpunten van de partijen.

Na het plannen van de zitting wordt je uitgenodigd samen met je ouders en de andere partijen. Bij het bepalen van de dag en het uur van de zitting wordt - in de mate van het mogelijke - rekening gehouden met de betrokken partijen.

Deze zitting gaat door in een apart lokaal.

Meestal zitten er drie bemiddelaars rond de tafel die een gesprek voeren met jou, je ouder(s), jouw consultant en/of een hulpverlener uit een voorziening. Ook een vertrouwenspersoon mag daarbij zijn.

Zij bemiddelen over een conflict. Meninge kunnen immers verschillen, ook over hoe vrijwillige hulp moet worden ingevuld en uitgewerkt. De bemiddelaars houden rekening met de mening, **gevoelens en beleving** van elke partij, dus ook met de jouwe.

Wanneer je echter vreest dat het niet zal lukken om je standpunt duidelijk te vertolken, mag jij een vertrouwenspersoon kiezen om je daarbij te helpen.

Je mag ook vragen om een afzonderlijk gesprek.

Liefst praten bemiddelaars met iedereen samen, maar op vraag ook afzonderlijk. Het is dan mogelijk dat de bemiddelaars jou of je ouder(s) apart willen horen, indien je ouders bijv. gescheiden zijn.

6. WAT KAN DE BEMIDDELINGS-COMMISSIE BESLISSEN ?

Bemiddelaars proberen de verschillende verhalen samen te brengen en standpunten te verzoenen.

Op die manier wordt de weg vrijgemaakt voor een hernieuwde vrijwillige hulpverlening, waar de partijen elkaar beter begrijpen.

**Dit lukt vaak, maar niet altijd.
Dan zijn er nog andere mogelijkheden**

1. Als de bemiddeling lukt dan is er een **overeenkomst of minnelijke regeling**. De secretaris legt de gemaakte afspraken schriftelijk vast. Alle aanwezige partijen ondertekenen dit akkoord, want zij zien vrijwillige hulp terug zitten. Er is immers een **minnelijke schikking**.

2. Soms lukt het tijdens de zitting niet om het meningsverschil bij te leggen.

De bemiddelingscommissie kan dan beslissen dat alle hulp stopt in de hoop dat alles vanzelf beter wordt zonder hulp van buitenaf. De bal ligt nu in jouw kamp of die van je ouders als je nog elders hulp wil zoeken. Dit noemt men **een uithandengeving**.

3. Lang praten en zoeken helpt echter niet altijd. Men houdt vast aan zijn eigen standpunt of meningen geraken niet verzoend. In die situaties kan de bemiddelingscommissie ook oordelen dat hulp toch *noodzakelijk* blijft omwille van de risico's voor jouw persoonlijk welzijn. De commissie **adviseert dan aan het Parket of het openbaar ministerie om hulpverlening bij de jeugdrechtbank op te starten.**

Met andere woorden, *de bemiddeling wordt dan beëindigd en ook de vrijwillige hulp stopt.* Maar de bemiddelaars stellen in de plaats nieuwe hulp voor bij de jeugdrechtbank.

De term hiervoor in de wettekst luidt een **doorverwijzing naar het openbaar ministerie.**

Daar neemt een jeugdmagistraat bij het Parket kennis van het schriftelijke advies van de bemiddelingscommissie en de redenen waarom verdere hulp is aangewezen.

Met het advies wordt ook de *uitleg* mee opgestuurd waarom de bemiddeling niet lukte samen met een korte **samenvatting van de al in het verleden aangeboden hulp.**

Na doorverwijzing naar het parket, kan nu de **jeugdrechter** toch een verplichte hulpverlening opleggen en dit zonder het akkoord van jou en/of je ouders.

Dit is meestal het begin van een **gedwongen** hulpverlening bij de jeugdrechtbank, waar een consulent van de sociale dienst bij de jeugdrechtbank de hulp overneemt.

Zie de brochure

Jij en de JEUGDRECHTBANK...

7. WAT NA DE BEMIDDELINGS-COMMISSIE ?

Er doen zich drie situaties voor.

Als de bemiddeling lukte staat er op papier een overeenkomst of minnelijke regeling, waarin de afspraken werden vastgelegd. Alle partijen, dus ook jij, verklaarden zich akkoord met de voorgestelde oplossing. De hulpverlening blijft vrijwillig. Je consulent zal samen met jou en je ouders de hulpverlening verder uitbouwen op een hernieuwde basis.

Mochten één of meerdere betrokkenen zich niet aan de afspraken houden, dan kan bij uitzondering een nieuw bemiddelingsverzoek worden ingediend.

Indien de bemiddelingscommissie de zaak **uit handen** geeft dan stopt de hulpverlening. Je lost de moeilijkheden zelf op of je vindt iemand anders om je te helpen.

Als de bemiddelingscommissie het risico niet neemt om alle hulp te laten stoppen, dan verzoeken de bemiddelaars, bij hun doorverwijzing naar het Parket, in een **gemotiveerd advies** om toch een 'verplichte' vorm van hulp te laten opstarten.

Het is de jeugdrechter die hierover beslist. Vrijwillige hulp wordt dan gedwongen hulpverlening.

Zie de brochure **Jij en de Jeugdrechtbank...**

8. HEB JE RECHT OP BIJSTAND ?

Bemiddelen is vooral zoeken naar een regeling of akkoord waar iedereen achter staat. Bij een gesprek heb je geen bijstand nodig. Wel kan je het prettig vinden dat iemand je helpt om je gevoelens en verwachtingen te vertolken. Dan mag je een **vertrouwenspersoon** meevragen. Je kan kiezen: een leraar, een familielid, een coach van de sportclub, een jeugdwerker, enz. In uitzonderlijk geval mag deze in jouw plaats komen als de bemiddelingscommissie dit aanvaardt.

Ook een **advocaat** mag je meenemen, maar dan in de rol van vertrouwenspersoon. Dit staat ook in de brief waarin je wordt uitgenodigd om naar de bemiddelingszitting te komen.

Daarnaast heb je nog andere rechten.

In de eerste plaats wordt jouw **recht op hulp** bewaakt, bij voorkeur in een vrijwillige sfeer en in samenspraak met je ouders.

De bemiddelaars zullen dit zeker nastreven.

In de tweede plaats heb je het recht om je **mening** te geven. Jij participeert evenwaardig aan de bemiddeling. Het recht om 'gehoord' te worden is een wettelijk recht **vanaf 12 jaar**.

Maar ook onder die leeftijd blijft je mening belangrijk. Het zijn immers jouw belangen die op het spel staan. Vertolk dus je standpunt en neem deel aan het overleg.

9. JOLIJN

Mocht je vinden dat je rechten toch niet aan bod kwamen dan kan je nog steeds bellen naar de **JO-LIJN 0800/ 900 33**, de luister- en klachtenlijn van Jongerenwelzijn.

JOLIJN is een luisterlijn voor jongeren, ouders en voor iedereen die vragen heeft over hulpverlening in de bijzondere jeugdbijstand (comité voor bijzondere jeugdzorg, bemiddelingscommissie of jeugdrechtbank).

Je kunt er terecht voor informatie of advies, of met een klacht over de werking van de bijzondere jeugdbijstand. Samen met de medewerker van Jolijn wordt er gezocht welke stap je het best zet om een antwoord op je vragen te krijgen.

Telefoneren naar Jolijn is GRATIS :

0800/ 900 33

Je oproep wordt niet vermeld op de rekening.

Dit kan op :

Maandagvoormiddag : 9 - 13 uur

Woensdagnamiddag : 13 - 18 uur

Vrijdagnamiddag : 13 - 18 uur

Mail : Jolijn@wvg.vlaanderen.be

Antwoorden op je vragen
en adressen van lokale diensten
kan je terugvinden op
onze website

www.wgv.vlaanderen.be/jongerenwelzijn/preventie_verwijzers

PRODUCTIE

Agentschap Jongerenwelzijn
Diensten van de Administrateur-generaal

Ellips
Koning Albert II-laan 35, bus 32
1030 Brussel

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Lucien Rahoens
Afdelingshoofd Afdeling Preventie- en verwijzingsbeleid

TEKSTBEHANDELING

Team verwijzersbeleid

www.wvg.vlaanderen.be/jongerenwelzijn

D/2007/3241/328

